

BUSINESS મિત્ર

આઈટી-ઓટોમાં ભારે વેચવાલીથી સેન્સેક્સ ૩૭૨ પોઇન્ટ તૂટ્યો, રોકાણકારોના ૭૨,૦૦૦ કરોડ સ્વાહા

સેન્સેક્સે ઉછાળો ગુમાવ્યો, છેલ્લે લાલ નિશાનમાં બંધ

રૂપિયો નરમ પડ્યો

ફોરેક્સ બજાર	
ડોલર	94.54 ૩.
યુરો	107.43 ૩.
પાઉન્ડ	124.39 ૩.
ચેન	0.5842 ૩.

કરન્સી બજારમાં આજે ડોલરની સામે રૂપિયો 13 પૈસા નજીવો ઘટ્યો હતો. જ્યારે ડોલરની સામે રૂપિયો 94.54ના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે આઈટી અને ઓટો શેરોમાં ઉપલા સ્તરેથી વેચવાલી રહી હતી. જેના લીધે સેન્સેક્સ અને નિકેટી લાલ રંગમાં બંધ રહ્યા હતા. આજે સેન્સેક્સ ઈન્ડેક્સ ૩૭૨ પોઇન્ટથી વધુ તુટી ગયો હતો. જ્યારે નિકેટી 24200 પોઇન્ટની સપાટ પાર કરીને 24000 પોઇન્ટની નીચે બંધ રહી હતી. બ્રોડર માર્કેટમાં પણ નરમાઈ જોવા મળી હતી.

સેક્ટર વાર્ષિક જોઈએ તો ફાર્મા શેરોએ બજારને ટેકો આપવા માટે સખત પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ નફાવસુલી રહેતા છેલ્લે એક ટકાનો સુધારો નોંધાયો હતો. જ્યારે ઓટો અને આઈટી શેરોએ ઝટકો માર્યો હતો, જે લાલ નિશાનમાં બંધ રહ્યા હતા. નિકેટી પીએસયુ બેન્ક ઈન્ડેક્સ પણ એપ ટકાથી વધુ નબળો પડ્યો હતો.

ભારતીય શેરબજારમાં ઉપલા સ્તરેથી વેચવાલી હાવી રહેતા માર્કેટ કેપમાં રૂ. 72000 કરોડનો ઘટાડો થયો હતો. જેના લીધે માર્કેટ કેપ રૂ. 473.89 કરોડ પર પહોંચી ગયું છે. બીએસઈ સેન્સેક્સ 372.10 પોઇન્ટ એટલે કે 0.48 ટકા વધીને 76728.37 પોઇન્ટના સ્તરે બંધ રહ્યા હતા. આજે ઈન્ડેક્સમાં સેન્સેક્સ

મટોકર્પ અને ટયુબ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ ઘટ્યા હતા. જ્યારે ભારત ફોર્જ, સોના બીએમકેબલ્સ અને સંવર્ધન મધરસન વધ્યા હતા.

યુએસ અને ઈરાન તાજેતરની દુશ્મનાવાટ બંધ કરવા અને રાજદ્વારી વાટાઘાટો ફરી શરૂ કરવા સંમત થયા હોવાના અહવાલો હોવા છતાં રોકાણકારો સાવચેત હોવાથી યુરોપિયન બજારોમાં ઘટાડો નોંધાયો છે. જ્યારે એશિયન બજારો મિશ્ર બંધ થયા હતા. યુદ્ધ વિરામની ટકાઉપણુ અને આગામી વાટાઘાટોના પરિણામ અંગે વિદંબિત અનિશ્ચિતતા વચ્ચે સેન્ટિમેન્ટ નબળું રહ્યું છે. મીડલ ઈસ્ટના વિકાસ અને વૈશ્વિક ઓઈલ પુરવઠા પર તેમની સંભવિત અસર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે. યુએસએ સપ્તાહના અંતમાં ઈરાની સૈન્ય લશ્કો પર હુમલો કર્યો હતો. રાષ્ટ્રપતિ ડોનાલ્ડ ટ્રમ્પે ત્યારબાદ ઈરાનનો નાશ કરવાની ધમકી આપી હતી.

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
કોટક બેન્ક	3.30	395.50
મહિન્દ્રા-મહિન્દ્રા	2.80	3093.00
અદાણી એન્ટરપ્રાઇઝ	2.49	2962.50
ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ એન્ડોર્સમેન્ટ	2.47	5315.20
મારૂતિ સુઝુકી	2.42	13412.00

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
ઇટાલિયન	1.39	258.80
ટીબીએલ	1.34	3260.40
એનટીપીસી	1.09	356.00
પાવરગ્રીડ	0.88	286.45

કંપનીનું નામ	ટકાવારી	ભાવ
કોટક બેન્ક	3.24	395.75
મહિન્દ્રા-મહિન્દ્રા	2.79	3092.90
ઇન્વેસ્ટમેન્ટ એન્ડ એન્ડોર્સમેન્ટ	2.05	5337.90
મારૂતિ સુઝુકી	2.12	13450.00
એકસીસ બેન્ક	1.37	1357.70

ભારતીય શેરબજાર ફરી વિશ્વમાં પાંચમા ક્રમે

તાઈવાન-દક્ષિણ કોરિયામાં કડાકાથી ભારતને લોટરી લાગી!

પોતાની તેજીથી નહીં, પણ પાડોશી દેશોની નરમાઈથી ભારતે ગ્લોબલ માર્કેટમાં ખોવાયેલું સ્થાન પાછું મેળવ્યું

મુંબઈ, તા. 29: ભારતીય શેરબજાર ફરીએકવાર વિશ્વનું પાંચમું સૌથી મોટું બજાર બની ગયું છે. જોકે, આ સ્થાન મેળવવા માટે ભારતીય શેરબજારની તેજ કારણ નથી, પણ તાઈવાન અને દક્ષિણ કોરિયાના બજારોમાં ઘટાડાથી ફાયદો થયો છે. ઉલ્લેખનીય છે કે, ભારતીય શેરબજારે જુનમાં વધુ સાડાં પ્રદર્શન કર્યું હતું. જોકે, તે હજુય પણ 2026માં ઘણા મોટા બજારો કરતા પાછળ છે.

ભારતે ફરી એકવાર ગ્લોબલ માર્કેટ કેપિટલાઇઝેશન રેન્કિંગમાં પોતાની ખોવાયેલી સરસાઈ પાછી મેળવી લીધી છે. સામાન્ય ક્રમે સરકારી ગયા બાદ ભારત હવે ફરીથી વિશ્વનું પાંચમું સૌથી મોટું શેરબજાર બની ગયું છે. આનું મુખ્ય કારણ તાઈવાન અને દક્ષિણ કોરિયાના શેરબજારોમાં ઘટાડો છે, જ્યાં એઆઈ અને સેમિકન્ડક્ટર સેક્ટરમાં લાંબા સમયથી રેકોર્ડ તેજ બાદ રોકાણકારોએ મોટો નફો કર્યો હતો. જેના કારણે બંને દેશોની માર્કેટ

કેપ ઘટીને 5 ટ્રિલિયન ડોલર થઈ ગઈ છે. તે જ સમયે, તાઈવાનની માર્કેટ કેપ ઘટીને 4.97 ટ્રિલિયન ડોલર અને દક્ષિણ કોરિયાની માર્કેટ કેપ ઘટીને 4.66 ટ્રિલિયન ડોલર થઈ ગઈ છે. આ સાથે બંને દેશોની માર્કેટ કેપ ઘટીને 5 ટ્રિલિયન ડોલરથી ઓછી થઈ ગઈ છે. ગ્લોબલ માર્કેટ કેપ રેન્કિંગમાં અમેરિકા પ્રથમ સ્થાને યથાવત છે. તે પછી ચીન, જાપાન, હોંગકોંગ અને ભારત છે. જૂન મહિનામાં અત્યાર સુધીમાં ગ્લોબલ માર્કેટ કેપ રેન્કિંગનું પ્રદર્શન પ્રમાણમાં નબળું રહ્યું છે, જ્યારે ભારતીય શેરબજારે થોડો સારો દેખાવ કર્યો છે. આ સમયગાળા દરમિયાન, રોકાણકારોએ ઝડપથી વિકસતી ટેકનોલોજી અને સેમિકન્ડક્ટર શેરોમાં નફો લેવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું. તે જ સમયે, હોર્મોનલ સ્ટ્રેટમાંથી વધુ ઓઈલ રેફાઇની અવરજવર ફરી શરૂ થવાને કારણે કુદ ઓઈલના ભાવમાં પણ ઘટાડો જોવા મળ્યો છે.

જૂન મહિના દરમિયાન ભારતીય શેરબજારનું કુલ માર્કેટ કેપિટલાઇઝેશન 2.75 ટકા વધ્યું હતું. તે જ સમયે, ઘણા મોટા એશિયન બજારોમાં ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો. દક્ષિણ કોરિયાની માર્કેટ કેપમાં 4.7 ટકા અને તાઈવાનમાં 2.3 ટકાનો ઘટાડો થયો છે. આ સમયગાળા દરમિયાન વિશ્વના સૌથી મોટા શેરબજાર અમેરિકા અને બીજા ક્રમના સૌથી મોટા બજાર ચીનના માર્કેટ કેપમાં કોઈ ખાસ ફેરફાર થયો નથી. બીજી તરફ, જાપાનની માર્કેટ કેપમાં 1.06 ટકા, હોંગકોંગમાં 8.3 ટકા,

સતત ચોથા મહિને સોનાના ભાવમાં ઘટાડો જોવાયો

સલામત રોકાણ તરીકે સોનાની છબી નબળી પડી

મુંબઈ, તા. 29: સલામત રોકાણ તરીકે સોનું માનવામાં આવે છે. કારણ કે તેનું મુલ્ય સામાન્ય રીતે આર્થિક કટકોટી અથવા ભૌગોલિક રાજકીય તણાવના સમયે વધે છે, પરંતુ આ વખતે તસવીર અલગ છે. અમેરિકા અને ઈરાન વચ્ચે તણાવ વધવા છતાં સોના પર સતત ઘટાડા ચાલુ છે. જે સતત ચોથા મહિને સોનું ઘટવા તરફ બજારો વધી રહ્યું છે. નિષ્ણાતો કહે છે કે આ વખતે રોકાણકારોનું ધ્યાન માત્ર યુદ્ધ પર જ નથી, પરંતુ મોંઘવારી, વ્યાજદર અને અમેરિકન ડોલર પર વધુ છે.

સોના પર સૌથી મોટું દબાણ કુદ ઓઈલના વધતા ભાવ છે. ઈરાને તાજેતરમાં કુવૈત અને બહેરીનમાં અમેરિકી સૈન્ય મથકો પર મિસાઈલ

અને ડ્રોન વડે હુમલો કર્યો હતો. આ પછી કુદ ઓઈલના ભાવમાં વધારો થયો હતો. આનાથી ડર ઉભો થયો છે કે જો મીડલ ઈસ્ટમાં તણાવ લાંબુ ચાલી શકે તો કુદ ઓઈલના ભાવ વધી શકે છે.

તેલની ઊંચી કિંમતને કારણે મોંઘવારી વધવાનું જોખમ પણ વધે છે. આવી સ્થિતિમાં, યુએસ સેન્ટ્રલ બેંક ફેડરલ રિઝર્વ લાંબા સમય સુધી વ્યાજ દરને ઊંચા સ્તરે રાખી શકે છે. સોનું કોઈ વ્યાજ કે ડિવિડન્ડ ચૂકવતું નથી. તેથી જ્યારે વ્યાજના દરમાં વધારો થાય છે, ત્યારે રોકાણકારો બોન્ડ જેવા વિકલ્પો તરફ વળે છે.

યુએસ ડોલર પણ ઊંચા વ્યાજ દર સાથે મજબૂત થાય છે. આ રોકાણકારો માટે સોનું ઓછું આકર્ષક બનાવે છે અને તેના ભાવ પર દબાણ વધારે છે. બજાર હવે અપેક્ષા રાખે છે કે યુએસમાં વ્યાજ દર લાંબા સમય સુધી ઊંચા રહેશે.

ભૂરાજકીય તણાવ છતાં બુલિયન માર્કેટ 'સેફ્ટેવ'ની ચમક ગુમાવી

સોના-ચાંદીમાં મોટો કડાકો

એમસીએક્સ (MCX) પર કિંમતી ધાતુઓ ગળડી; કુડની તેજી અને મોંઘવારીનો બેડો માર

મુંબઈ, તા. 29 : સોમવારે ભારતના બુલિયન બજારમાં ઘટાડો આગળ વધ્યો હતો અને 29 જૂનના રોજ એમસીએક્સ ઓગસ્ટ વાયદામાં ભાવ 1.01% ઘટીને રૂ. 1,42,710 પ્રતિ 10 ગ્રામ પર પહોંચ્યો છે. બીજી તરફ, એમસીએક્સ ચાંદીના વાયદા લગભગ 1.27% ઘટીને રૂ. 2,18,529

પ્રતિ કિલો પર ટ્રેડ થઈ રહ્યા હતા. સપ્તાહના અંતે ઈરાને કુવૈત અને બહેરીનમાં અમેરિકી હથકોટી મથકો પર મિસાઈલ અને ડ્રોન હુમલા કરતા કુદ ઓઈલના ભાવમાં તીવ્ર ઉછાળો આવ્યો છે. મધ્ય પૂર્વમાં સખાયા ચેઈન એન્ટાઈલમેન્ટ રેશિયોની જાહેરાત કરી છે. બાયબેકમાં કંપની તેના શેરધારકો પાસેથી રૂ. 10 પ્રતિ શેર ફેસવેલ્યુ સાથે 46.94 લાખ રૂ. 12000 પ્રતિ શેર પાછા ખરીદવા જઈ રહી છે. શેરની આ સંખ્યા કંપનીના કુલ ઈક્વિટી શેરના 1.68 ટકા છે. બજારો ઓટોએ શેર બાયબેક ભાવ રૂ. 12000 પ્રતિ શેર નક્કી કરવામાં આવ્યો છે. કંપની આ બાયબેક માટે 5,633 કરોડ ખર્ચ કરશે.

મે મહિનામાં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનમાં 5.1 ટકાની વૃદ્ધિ

ઈન્ફ્લેશન પર પાવર સેક્ટરમાં ચમક

નવી દિલ્હી, તા. 29: મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરના સારા પ્રદર્શનને કારણે મે મહિનામાં ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન એટલે કે આઈઆઈપી વધીને 5.1 ટકા થયું હતું, જે અગાઉના મહિનાના 4.9 ટકાની વૃદ્ધિ કરતા વધુ છે. જે નવી શ્રેણી પર આધારિત આઈઆઈપી માટે ડેટા જાહેર થવાનો આ બીજો મહિનો છે.

નેશનલ સ્ટેટિસ્ટિક્સ ઓફિસે આજરોજ જાહેર કરેલા એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે, મે મહિનામાં ઈન્ડેક્સ ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ પ્રોડક્શનમાં વાર્ષિક ધોરણે 5.1 ટકાનો વધારો થયો છે. મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરમાં 5.5 ટકા અને લીજીંગ અને ગેસ સપ્લાય સેક્ટરમાં 9.9 ટકાની મજબૂત વૃદ્ધિ સાથે ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનને વેગ મળ્યો હતો.

મે મહિનામાં ઈલેક્ટ્રિકલ ઈક્વિપમેન્ટ સેક્ટરના ઉત્પાદનમાં 20.8 ટકાનો વધારો થયો છે. તે જ સમયે, ફેબ્રિકેટ્ડ મેટલ ઉત્પાદનમાં 15.5 ટકા, મોટર વાહનોમાં 14.5 ટકા, અન્ય પરિવહન સાધનોમાં 14.3 ટકા અને કમ્પ્યુટર અને ઈલેક્ટ્રોનિક

ઉત્પાદનોમાં 11.4 ટકા વૃદ્ધિ થઈ હતી. બીજી બાજુ, પાણકામ અને પાણકામ ક્ષેત્રોએ નબળું પ્રદર્શન કર્યું. મે મહિનામાં તેનું ઉત્પાદન 1.6 ટકા ઘટ્યું હતું. જોકે, એપ્રિલમાં તેમાં 3.7 ટકાનો વધારો થયો હતો. કુદ ઓઈલ, કુંદરતી ગેસ અને અધાતુ ખનીજોના નબળા ઉત્પાદનની આ ક્ષેત્ર પર અસર પડી હતી.

આ તમામ ક્ષેત્રોએ સાડાં પ્રદર્શન કર્યું નથી. ગારમેન્ટના ઉત્પાદનમાં 8.8 ટકાનો ઘટાડો નોંધાયો છે. પ્રિન્ટિંગ સેક્ટરમાં 10.3 ટકાનો ઘટાડો થયો છે. રિકાઈન્ડ પેટ્રોલિયમ ઉત્પાદનોના ઉત્પાદનમાં 4.7 ટકા અને રસાયણોના ઉત્પાદનમાં 1.3 ટકાનો ઘટાડો થયો છે.

ચાંદી બજાર સુરત (GST સાથેના ભાવ)	નરસે / સુકેશ ધીવાળા ૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૪૪
પ્રકલ્પ/સાલાસ/કેબલ ગ્રા. ૩૦/૩૪ ક્ષાટ્ટ ૨૫૮	૭૫/૩૬ " ૧૩૩.૫
૩૦/૩૪ ક્ષાટ્ટ ૨૫૮	૮૦/૩૬ " ૧૩૪
૩૦/૩૪ એફડી ૨૫૮	૫૦/૪૮ SD/કેપ ૨૪૬
લાલ RIL રિલાયન્સ ૬૨/૩૬ ક્ષિમ ૧૪૪	૯૦/૩૬ ક્ષિમ ૧૪૦
૬૮/૩૬ ૧૪૪	૧૧૪ ૯૩ ૨૦૨
૭૨/૩૬ ક્ષિમ ૧૪૦	૧૦૦ ૯૩ ૧૩૯
૯૦/૩૬ ક્ષિમ ૧૩૮	૧૩૯ ૧૦૦ ૯૩
૮૪/૩૬ ક્ષિમ ૧૩૮	૮૦/૭૨ કોલ્ટર ૧૧૫
૩૦/૧૪ ક્ષિમ ૧૩૮	૧૧૫ ૧૧૫ ૧૧૫
૮૦/૭૨ કોલ્ટર ૧૧૫	૧૧૫ ૧૧૫ ૧૧૫
૮૦/૩૬ કોલ્ટર ૧૧૫	૧૧૫ ૧૧૫ ૧૧૫
૧૫/૧૪ ક્ષાટ્ટ ૧૩૮	૮૦/૧૦૮ " ૧૪૪

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર પ્રતિ કિલોનવ ભાવ (રૂ.)	
મહારાષ્ટ્ર એમ-૩૦ (મરવાલાચક)	૪૫૦૦
એમ-૩૦	૪૫૫૦
એસ-૩૦	૪૬૦૦
ગુજરાત એમ-૩૦	૪૩૫૦
એસ-૩૦	૪૩૦૦

તેલ બજાર સુરત ૧૫ કિલોના ભાવ	
સોનલેટ (૫૫ કિ.) ૨૫૫૦	કોચલેટ ૪૭૦૦
સોનલેટ (૫૫ કિ.) ૨૫૦૦	વનસપતિ ઘી ૨૬૨૦
સોનલેટ (૫૫ લી.) ૨૨૦	સનકલાવર ૨૫૮૦
કમ્પોઝીટ (૫૫ કિ.) ૨૦૦૦	તલેલ ૪૦૦૦
કમ્પોઝીટ (૫૫ લી.) ૨૫૨૦	દિવેલ ૨૪૮૦
કમ્પોઝીટ (૫૫ કિ.) ૮૮૦	મકાઈ તેલ ૨૬૦૦
સરસોઈ તેલ ૨૬૦૦	

સોના-ચાંદી સુરત (દેશ અંદિત)	
સટાન્ડર્ડ સોનું ૧૪૬૬૧૮૦	
તેજાની સોનું ૧૪૬૬૦૦૦	
દાગીના-રસ કેરેટ ૧૩૮૦૦૦	
દાગીના-બીએસકેટ હોલમાર્ક ૧૪૩૨૬૦	
સોનાની બિન્કોટ ૧૪૬૬૨૦૦	
ચાંદી (૯૯૯) ૨૨૭૩૦૦	
ચાંદી સિક્કા ૨૨૮૮૦૦	

ઈરાનના ચાબહાર પછી બાંગ્લા દેશનું મોંગલા બંદર ભારત પાસેથી ઝૂંટવાઈ ગયું

ભૂરાજકીય રીતે અમેરિકાની સરકારી કરવાને કારણે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે ભારતને એક પછી એક ફટકાઓ પડી રહ્યા છે. ઈરાનના ચાબહાર, અમેરિકા અને ઈરાન વચ્ચેના યુદ્ધમાં ભારતે ઈરાનથી વિદુર વલણ અભયાર કર્યું તેને કારણે ઈરાનનું ચાબહાર બંદર ભારતના હાથમાંથી ઝૂંટવાઈ ગયું હતું, જેનો વિકાસ કરવા પાછળ ભારતે અબજો ડોલરનું આંદાજ કર્યું હતું. હવે બાંગ્લા દેશ સાથે ભારતના કચ્છળા સંબંધોને કારણે બાંગ્લા દેશનું મોંગલા બંદર ભારતના હાથમાંથી ઝૂંટવાઈને ચીનના હોળામાં ચાલ્યું ગયું છે. ભારતે બાંગ્લા દેશમાં ભૂતપૂર્વ વડા પ્રધાન શેખ હસીનાને આશરો આપ્યો તેની આકરી કિંમત ભારત ચૂકવી રહ્યું છે. મોંગલા બાંગ્લા દેશનું બીજું સૌથી મોટું દરિયાઈ બંદર છે, જ્યાં ચીન આર્થિક ક્ષેત્ર બનાવવાની યોજના બનાવી રહ્યું છે. આ બંદર ચીનને બંદે ભારતને આપવાની યોજના હાલ છે. બે કે, ૨૦૨૫ માં મુહમ્મદ યુનુસની વચગાળાની સરકારે તેને ભારતની ચાંદીમાંથી દૂર કરી દીધું હતું. એવું માનવામાં આવે છે કે આ બંદરને પ્રાપ્ત કરવાથી બાંગ્લાની પાડોશી અને હિંદ મહાસાગરના પ્રદેશોમાં ચીનની હાજરી વધુ મજબૂત થઈ શકે છે. ચીને પાર્કિસ્ટાનના ગ્વાદરથી લઈને આફ્રિકાના જુબુટી સુધીના અનેક બંદરોમાં રોકાણ કરી દીધું છે.

બાંગ્લા દેશના અખબાર ઇ બિઝનેસ સ્ટાન્ડર્ડ અહેવાલ આપ્યો છે કે બાંગ્લાદેશે મોંગલામાં આર્થિક ક્ષેત્ર બનાવવા માટે ચીનની સરકારી કંપની સાથે કરાર કર્યો છે. બાંગ્લા દેશ ઇકોનોમિક ગ્રોથ ઓથોરિટી (BEZA) એ ૨૫ જૂનના રોજ બેઝિંગમાં યાદના શિવિંગ એન્જિનિયરિંગ કન્વેન્શન કોર્પોરેશન સાથે એક કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. આ કરાર હેઠળ મોંગલા પોર્ટ ઇકોનોમિક ઝોન બાંધવામાં આવશે. મોંગલા પોર્ટ નજીક ૧૧૦ એકર જમીન પર બનાવવામાં આવશે. આ જમીન આઈસીઆઈઆઈ (ભારતીય આર્થિક ક્ષેત્ર માટે નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી), જે ૨૦૧૫ માં બંને દેશો વચ્ચે શરૂ કરાયા પહેલ કર્યું હતું. મોંગલા બંદર કોલાકાની નજીક છે, જેનાથી કાર્ગો પરિવહનનો સમય ઓછો થશે અને વેપાર ઝડપી અને તેમ હવે, પાછળથી આ પ્રોજેક્ટ ભારતના હાથમાંથી સરકી ગયો હતો. BEZA એ ઘાવો કર્યાં હતાં કે ભારત દ્વારા સંદેહ કરાવેલ ડેવલપર નિર્દાિત સમયમાં કામ શરૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયો હતો, જેના કારણે ઓક્ટોબર ૨૦૨૫ માં વચગાળાની સરકારે પ્રોજેક્ટને ચાંદીમાંથી દૂર કર્યો હતો. ડાકા સ્થિત ચીની દૂતાવાસે અગાઉ જૂન ૨૦૨૫ માં આ જ સ્થળે ચીની આર્થિક ક્ષેત્ર સ્થાપવાનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો. ત્યાર બાદ, મુહમ્મદ યુનુસની વચગાળાની સરકારે ભારતીય પ્રોજેક્ટને ઓપરેશનલ ઓપરેશનલ રીતે ચાંદીમાંથી દૂર કર્યો હતો.

આ ઉપરાંત, ચીન અને બાંગ્લા દેશ શિંતાગોંગમાં સંયુક્ત રીતે આર્થિક અને ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર વિકસાવવા સંમત થયા છે. ચીને તિસ્તા નદીના સંચાલનમાં પણ મદદ કરવાનું વચન આપ્યું છે. તિસ્તા નદીના સંચાલન અંગે પણ ભારતમાં શિંતાગોંગ છે. આ નદી ભારતીય સરહદ અને ઉત્તરપૂર્વીય રાજ્યોની નજીક વહે છે. આ મુદ્દામાં ચીનની સંડોવણી ભારત માટે સુરક્ષા શિંતા માનવામાં આવે છે. બાંગ્લા દેશના વડા પ્રધાન કાર્યાલયના પ્રવક્તા મહદી અમીને જણાવ્યું હતું કે બંને નેતાઓ વચ્ચેની બેઠકમાં તિસ્તા નદીનું સંચાલન એક મુદ્દો મુદ્દો હતો. ચીને આ પ્રોજેક્ટ માટે ટેકનિકલ સહાય આપવાની યોજના છે. વીણા સિકરી કહે છે કે ૨૦૨૪ના સંયુક્ત નિવેદનમાં સ્પષ્ટપણે કહેવામાં આવ્યું હતું કે બાંગ્લા દેશ બાજુ તિસ્તા નદી વ્યવસ્થાપન પ્રોજેક્ટ ભારતના સહયોગથી પૂર્ણ થશે. આવી સ્થિતિમાં આ ક્ષેત્રમાં ચીનનો સમાવેશ ભારતના સુરક્ષા દૃષ્ટિકોણથી જોખમ માનવામાં આવે છે.

બાંગ્લા દેશ સેના દ્વારા તાજેતરમાં ખરીદાયેલાં તમામ શસ્ત્રોમાંથી ૭૦ ટકા ચીન પાસેથી ખરીદવામાં આવ્યાં હતાં. આ નિર્ણય શેખ હસીનાને ઉચ્છવાઈ પાડ્યા પછી સ્વાયેલી મુહમ્મદ યુનુસના નેતૃત્વ હેઠળની વચગાળાની સરકારે લીધો હતો. આ સરકારે ચીન સાથે સંબંધો સુધારવા માટે અનેક કરાર કર્યા હતા, જેમાં શસ્ત્રોની ખરીદીનો પણ સમાવેશ થાય છે. બાંગ્લા દેશે તાજેતરમાં ચીન પાસેથી ૬૪-૪૦૦ મિસાઇલ સિસ્ટમ ખરીદવા માટેના કરાર પર હસ્તાક્ષર કર્યાં છે, જે એક ટૂંકા અંતરની ચોકસાઈવાળી બેલિસ્ટિક મિસાઇલ છે. બાંગ્લા દેશ સેનાને આધુનિક બનાવવાના નામે બાંગ્લા દેશની સરકાર ઝડપથી ચીન પાસેથી શસ્ત્રો ખરીદી રહી છે. ચીન મહિના પહેલાં બાંગ્લા દેશની સરકાર ચીન સાથેના J-૧૦C ફાઇટર જેટ સોદા માટે પણ સમાવેશમાં હતી.

બાંગ્લા દેશને ભારત સાથેનો પહેલો કરાર ૨૫ વર્ષનો મિત્રતા કરાર હતો. ત્યાર બાદ તરત જ બંને દેશો વચ્ચે દ્વિપક્ષીય વેપાર કરાર પર હસ્તાક્ષર થયા હતા. યુદ્ધરૂઠ સ્થિતિમાં આ વેપાર કરાર અત્યંત મહત્વપૂર્ણ હતો. ૧૯૯૫ સુધી બંને દેશો વચ્ચે સહયોગ ઝડપથી આગળ વધ્યો હોવાનું કહી શકાય. ૧૯૯૫માં અવામી લીગ સરકારને સત્તા પરથી હાંકી કાઢવામાં આવ્યા પછી ફરારકા મુબેન્ગ સહિત અનેક મુદ્દાઓ પર ભારત સાથેના દ્વિપક્ષીય સ